

Pertti Hynynen (1943–2021) muistoksi

Marx-seuran pitkäaikainen varapuheenjohtaja ja seuran kunniajäsen Pertti Hynynen menehtyi viime vuonna, 22. toukokuuta 2021, vakavaan sairauteen. Hän oli seuran hallituksen jäsen vuosina 1998–2015 ja varapuheenjohtajana 2005–2011. Hynynen toimi seurassa aktiivisesti etenkin 2000-luvun alkupuolella. Häntä saattoi pitää yhtenä aidon marxilaisuuden ”viimeisistä mohikaaneista” puolueessaan SDP:ssä – itse asiassa hänen poliittinen henkilöhistoriansa oli hyvin mielenkiintoinen ja poikkeuksellinen Suomen oloissa. Pertti Hynynen aloitti poliittisen toimintansa Helsingin Akateemisessa Sosialistiyhdistyksessä (ASY) 60-luvulla, siirtyen myöhemmin SDP:n nuorisojärjestöön SNK:hon ja opiskelijajärjestöön SONK:iin. 60-luku ja 70-luvun alku olivat yleistä radikalisoitumisen aikaa. Voi perustellusti väittää, että sosialidemokraattiset nuoris- ja opiskelijajärjestöt olivat silloin ”punaisempia” kuin kommunistit tänään. Tietysti tämä hermostutti emopuoluetta. 60-luvun lopulla ASY:n radikalisoituminen olikin mennyt niin pitkälle, että Pertti Hynynen ja muutama muu aktivisti jättivät sos.dem. puolueen, tosin palatakseen takaisin joidenkin vuosien jälkeen. Opiskelijaradikalisminsa eräänlaisena summana Hynynen toimitti mm. Tammen Huutomerkki-sarjaan pamfletin *Opiskelijavalta* (1970).

Pertti Hynynen toiminta ei rajoittunut Suomeen, vaan hän matkusteli ahkerasti monissa Euroopan maissa tavaten eri vasemmistopuolueiden ja -ryhmien edustajia. Se onnistui hyvin hänen monipuolisen kielitaitonsa (saksa, ranska, italia, englanti) ansiosta. Hynynen välitti Suomeen etenkin länsieurooppalaisen uusvasemmiston ideoita. Hänellä oli kontakteja mm. *New Left Review* -lehteen ja hän tuns

henkilökohtaisesti päätoimittaja Perry Andersonin. Tässä lehdessä ilmestyi syksyllä 1969 hänen artikkelinsa ”The Popular Front in Finland”, jossa hän kriittisesti arvioi 1966 muodostetun niin sanotun kansanrintamahallituksen toimintaa ja näköaloja. Maa, jossa Hynynen vieraili erityisen usein oli Italia. Hän seurasi tarkkaan italialaisen vasemmiston kehitystä, joka 70-luvun alkupuolella rupesi saamaan myös arveluttavia piirteitä, kun uusvasemmiston tietyt osat alkoivat sympatisoida terrorismia, mikä sitten johtikin Punaisten Prikaatien syntymiseen ja Italian murheellisiin ”lyijyvuosiin”, *anni di piombo*. Pertti Hynynen ei mitenkään voinut hyväksyä tätä käännettä. Suomeen palattuaan Pertti Hynynen toimi mm. SDP:n puoluekoulun Voionmaa-opiston opettajana ja vararehtorina vuosina 1974–1990. Hän edusti kantaa, jonka mukaan SDP:n ei pitäisi hylätä marxismin arvokasta perintöä. Myöhemmin 90-luvulla Hynynen laati lukuisia case study -tutkimuksia mm. äärioikeiston noususta läntisessä Euroopassa.

Marx-seuraa tietenkin kiehtoi vanhan radikaalin maine, ja pyysimme häntä seuran hallitukseen 1998, mihin hän mielellään suostui. Hynysen aloitteesta seura järjesti useitakin tapahtumia, mm. keskustelutilaisuuden *Marxilaisesta Aikakauskirjasta* 2001. Niille, jotka eivät tiedä, mistä oli kyse, voi kertoa että se oli Pertin oma lehtihanke, joka valitettavasti uupui talousvaikeuksiin parin numeron jälkeen. Sitä kohtaan tunnetusta kiinnostuksesta kuitenkin kertoo, että Eerikinkadulla sijainnut Moskova-baari tuli tupaten täyteen uteliasta yleisöä. Vuonna 2003 oli vuorossa seminaari Forssan kokouksen perinnöstä yhdessä TSL:n ja KSL:n kanssa. 2006 pidettiin Työväenliikkeen kirjaston silloisissa tiloissa Hakaniemessä keskustelutilaisuus 70-luvusta. Tämäkin oli Hynysen idea, ja hän myös onnistui suostuttelemaan Juhani Ruotsalon tilaisuuden pääpuhujaksi. Vuonna 2009 järjestettiin seminaari marxilaisen valtio- ja demokratiateorian kysymyksistä, jossa puhuivat Pertin ohella Jukka Heiskanen, Jyrki Käkönen, Jukka Paastela ja Mikko Lahtinen.

Seuraavina vuosina Pertti alkoi vähitellen terveydellisten syiden pakottamana vetäytyä aktiivisemmasta toiminnasta, mutta hän jatkoi Marx-seuran tilaisuuksissa käymistä ja osallistui hallituksen keskusteluihin. Kun hän 2015 luopui seuran hallituksen jäsenyydestä, päätimme perustaa häntä varten erityisen kunniajäsenen kategorian ja seuran hallituksen delegaatio kävi tervehtimässä Perttiä hänen kotonaan Tampereella. Pertti Hynysen panos seuran alkuvaiheen toimintaan on ollut merkittävä.

VESA OITTINEN

Karl Marx -seuran puheenjohtaja